

Begäran om yttrande över promemorian Kriminalvårdens skolverksamhet för barn och unga

(dnr 10420-2025)

Länsstyrelsen i Jönköpings län (fortsättningsvis "Länsstyrelsen")
yttrar sig över promemorian Kriminalvårdens skolverksamhet för
barn och unga (U2025/02404).

Sammanfattning

Länsstyrelsens bedömning av promemorians förslag utgår från att
FN:s konvention om barnets rättigheter, som sedan 2020 gäller som
svensk lag (SFS 2018:1197), ska beaktas i all lagstiftning och alla
åtgärder och beslut som rör barn. Barnkonventionens
grundprinciper och sakartiklar ska därmed vara styrande både vid
utformning och tillämpning av regler som berör barn och unga.

Länsstyrelsen har i sak inget att erinra mot promemorians förslag,
men vill uppmärksamma ett antal aspekter ur ett
barnrättsperspektiv.

Länsstyrelsen är positiv till promemorians grundläggande
utgångspunkt att utbildning för frihetsberövade barn och unga ska
motsvara den utbildning som ges inom det ordinarie skolväsendet.
Tydligare regler och anpassningar för utbildning i frihetsberövande
miljöer kan bidra till att fler barn och unga ges tillgång till en
kvalitativ utbildning som, så långt det är möjligt, är likvärdig med
den som ges inom skolväsendet i övrigt.

Synpunkter på betänkandets förslag om modersmålsundervisning

Promemorian föreslår att Kriminalvården inte ska vara skyldig att
erbjuda modersmålsundervisning inom ramen för den nya
förordningen, med undantag för elever som tillhör nationella
minoriteter. Länsstyrelsen anser att detta innebär en otillräcklig
likvärdighet i förhållande till det ordinarie skolväsendet.

2026-02-05

Enligt gällande skolförordning ska elever i grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan och sameskolan erbjudas modersmålsundervisning om en eller båda vårdnadshavarna har ett annat modersmål än svenska, språket används som dagligt umgängesspråk i hemmet och eleven har grundläggande kunskaper i språket. Dessa rättigheter bör även omfatta frihetsberövade barn och unga. Forskning visar vidare att modersmålsundervisning bidrar till förbättrade skolresultat.

Promemorian framhåller att en likvärdig och kvalitativ utbildning för frihetsberövade barn och unga kan bidra till bättre skolresultat och fungera som en skyddsfaktor mot återfall i kriminalitet. Mot denna bakgrund bör modersmålsundervisning erbjudas alla barn och unga, oavsett om de är frihetsberövade eller inte.

Synpunkter på betänkandets förslag om fjärrundervisning och delaktighet

Promemorian föreslår vidare att fjärrundervisning ska kunna användas i begränsad omfattning. Enligt artikel 6 i barnkonventionen har barn rätt till utveckling, vilket omfattar såväl social som kognitiv utveckling. För barn i frihetsberövande miljöer är fysisk närvaro, relationella aspekter och kontinuerligt pedagogiskt stöd särskilt viktiga för lärande och utveckling. Det är därmed positivt att promemorian föreslår att fjärrundervisning endast ska användas i begränsad utsträckning.

Länsstyrelsen noterar också att promemorian generellt innehåller få konkreta förslag på hur frihetsberövade barns rätt till inflytande över sin utbildning ska säkerställas. Barns rätt att komma till tals enligt artikel 12 i barnkonventionen behandlas inte uttryckligen och det saknas en analys av hur denna rättighet ska tillgodoses i en kriminalvårdsmiljö, där barns möjligheter till inflytande redan är starkt begränsade. Länsstyrelsen efterfrågar således en tydligare analys och konkreta förslag på hur artikel 12 kommer att tillämpas i en ny förordning om utbildning för barn och unga som är intagna i kriminalvårdsanstalt.

Detta yttrande har beslutats av landshövding Brittis Benzler och länsråd Johan Löwenadler Davidsson, efter föredragning av Mikaela

2026-02-05

Dinu Billström. I den slutliga handläggningen har även Emma Willaredt och Hanna von Porat Wehre deltagit.

Detta beslut har bekräftats digitalt och saknar därför namnunderskrifter.